

Agendapunt : 08
Voorstelnummer : 05-036
Raadsvergadering : 15 mei 2012
Naam opsteller : Beleidsmedewerker Welzijn
Informatie op te vragen bij : 170
Portefeuillehouders :

Onderwerp: Aanpassing verordening individueel maatschappelijke ondersteuning Gemeente Bergen

Aan de raad,

Beslispunt:	<ol style="list-style-type: none">1. In te stemmen met de gewijzigde verordening individuele voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente Bergen 2012 met als ingangsdatum 1 januari 2012 en aan de raad voor besluitvorming voor te leggen.2. De extra vervoerskosten en maaltijdvoorzieningskosten als gevolg van het afschaffen van de inkomensgrenzen voor het jaar 2012 ten laste te brengen van de Wmo vervoersvoorziening en het Wmo budget hulp bij het huishouden.
--------------------	---

1. Waar gaat dit voorstel over?

Als gevolg van een uitspraak door de Centrale Raad van Beroep dient de verordening “individuele voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente Bergen 2009” aangepast en hernieuwd vastgesteld te worden.

De Centrale Raad van Beroep heeft op 19 december 2011 uitspraak gedaan over de kwestie of gemeente naast een eigen bijdrage of eigen aandeel als bedoeld in artikel 4 lid 2, artikel 15 en 19 van de Wmo nog andere vormen van inkomenspolitiek mogen voeren. De uitspraak is ondubbelzinnig: het mag niet.

De consequentie van deze uitspraak is dat het gestelde in artikel 23 van de verordening “individuele voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente Bergen”, waarin nog is opgenomen dat het inkomen boven een bepaalde inkomensgrens uitkomt, de betreffende aanvraag afgewezen wordt (algemeen gebruikelijk vanwege inkomen), moeten aanpassen c.q. dit artikel dient volledig te vervallen.

Onze inwoners komen in aanmerking voor een vervoersvoorziening (vervoerspas) indien het inkomen van de betreffende inwoner onder een bepaalde inkomensgrens blijft en er medische omstandigheden aanwezig zijn waardoor het gebruik van openbaar vervoer niet mogelijk is.

Verder komen onze inwoners in aanmerking voor een kortingsregeling van de maaltijdvoorziening indien inwoners een (tijdelijke) functiebeperking hebben en niet in staat zijn om een warme maaltijd te bereiden en indien het inkomen van de betreffende burger onder een bepaalde inkomensgrens blijft.

Nu de rechter heeft bepaald dat gemeenten geen inkomenstoets meer mogen hanteren onder de Wmo betekent dat deze voorzieningen voor een grotere doelgroep beschikbaar worden. Dit heeft met name financiële gevolgen voor de begroting van de gemeente Bergen.

Onder voorbehoud van uw raadsbesluit werken wij reeds sinds 1 januari 2012 met de gewijzigde situatie omdat de huidige verordening gewoonweg in strijd is met de Wmo.

2. Wat besluit de raad/wat krijgt de raad als hij "ja" zegt?

De gewijzigde verordening individuele voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente Bergen 2009 met als ingangsdatum 1 januari 2012 vast te stellen.

3. Waarom wordt dit onderwerp nu aan de raad voorgelegd?

- raadsbevoegdheid
- maatschappelijk urgent
- budgetrecht

4. Wie heeft er allemaal met de beslissing van de raad van doen?

- a. **Burgerparticipatie** burgerparticipatie

Het gewijzigde beleid wordt gepubliceerd in de gemeentekrant. Verder zullen we na vaststelling van de verordening ons Wmo systeem checken op actualiteit van de personen welke in het verleden een vervoers / maaltijdvoorziening op grond van het inkomen is afgewezen.

b. Externe communicatie

De Wmo adviesraad is bij vergadering van 14 maart 2012 op de hoogte gebracht van de wijzigingen van de verordening. Gelet op de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep waarbij het gaat om een verplichte aanpassing van de verordening wordt de Wmo adviesraad niet om een advies gevraagd.

- c. **Externe overleg gevoerd met : zie b.**

5. Waaruit bestaan de andere mogelijkheden om het doel te bereiken?

Het betreft een wettelijke aanpassing die is voorgeschreven door de Centrale Raad van Beroep hierin zijn geen andere keuzes voor de uitvoering mogelijk.

6. Wanneer wordt de beslissing van de raad uitgevoerd, gerealiseerd en wanneer wordt de raad daarover gerapporteerd?

Onder voorbehoud van het raadsbesluit werken wij reeds sinds 1 januari 2012 met de gewijzigde situatie omdat de huidige verordening in strijd is met de Wmo. Voorafgaande aan de begrotingsbehandeling voor het jaar 2013 zullen wij indicatief de structurele effecten van de gewijzigde regelgeving aangeven.

Na het raadsbesluit zal het gestelde in de communicatieparagraaf (informatie richting burgers) uitgevoerd worden.

7. Welke middelen zijn met dit voorstel gemeoid?

Indicatie van de kosten

Op basis van deze wetswijziging zullen de kosten voor vervoervoorziening en maaltijdvoorziening structureel hoger gaan worden. Hieronder wordt een indicatie gegeven van de financiële risico's die hiermee verbonden zijn.

Vervoerskosten

De vervoerskosten van Regiotaxi zullen, afhankelijk van het aantal nieuwe vervoersgerechtigden en hun reisgedrag, structureel hoger gaan worden.

Over het jaar 2011 waren de kosten ongeveer € 280.000. In 2011 waren er gemiddeld gezien ongeveer 675 vervoersgerechtigden (actieve pashouders). De kosten per pashouder waren ongeveer € 415. Bij een toename van 100 personen moeten wij dus rekening houden met een toename van de kosten met een bedrag van € 41.000. Worden er echter 200 of 300 nieuwe vervoersvoorzieningen toegekend, dan lopen de structurele extra kosten op naar respectievelijk € 83.000 en € 124.000 per jaar.

De kosten maaltijdvoorziening

Ook zullen de kosten van de maaltijdvoorziening (afhankelijk van het aantal aanvragen) structureel hoger gaan worden. Over het jaar 2011 waren de kosten ongeveer € 15.000.

In 2011 waren er gemiddeld gezien ongeveer 30 personen die in aanmerking kwamen voor de kortingsregeling van de maaltijdvoorziening. De kosten per persoon waren ongeveer € 524. Bij een toename van 50 personen moeten wij rekening houden met een toename van de kosten met een bedrag van € 26.000. Worden er echter 100 of 150 nieuwe maaltijdvoorzieningen toegekend, dan lopen de structurele extra kosten op naar respectievelijk € 52.000 en € 78.000 per jaar.

Kan de huidige begroting de kosten dekken?

Vooralsnog kunnen de extra kosten voor de vervoersvoorziening worden opgevangen in de huidige begroting. In 2011 was er een restant van € 119.000 over op de oorspronkelijke begroting 2011.

De kosten voor de kortingsregeling worden gedekt uit reguliere budget voor de individuele Wmo-voorziening 'Hulp bij het huishouden'. In 2011 was er een restant van € 46.000 over op de oorspronkelijke begroting 2011.

Gezien bovenstaande kunnen we in eerste instantie de meerkosten die voortvloeien uit deze wettelijke wijziging opvangen. Op lange termijn is dit echter geen oplossing.

Daarnaast hebben wij de beleidsregel indicatie hulp bij het huishouden aangepast om de kosten voor de kortingsregeling maaltijdvoorziening te beheersen. Bij de begrotingsbehandeling voor het jaar 2013 (november 2012) zullen wij een reële inschatting maken van de structurele extra kosten vanaf 2013.

Kunnen we de kosten beheersen?

Om de kosten te kunnen beheersen wordt voorgesteld om in ieder geval de kortingsregeling hulp bij huishouden te wijzigen. In de huidige beleidsregel wordt een coulance betracht met betrekking tot ouderen. Ouderen in de leeftijd van 70 jaar en ouder komen in de huidige regeling, dus ook als er geen sprake is van functiebeperking, in aanmerking voor een bijdrage in de kosten van een warme maaltijd, mits zij voldoen aan de gestelde inkomens en vermogensgrens. Nu de inkomens en vermogensgrens moeten worden geschrapt verwachten wij van ouderen (70+) een enorme toeloop op deze kortingsregeling. Om dit te beperken wordt de "coulance" uit de beleidsregel

indicatie bij hulp bij het huishouden geschrapt. Voor deze doelgroep wordt net als bij bijvoorbeeld jongeren bekeken of er sprake is van een functiebeperking.

Zijn er nog andere mogelijkheden om de kosten te beheersen?

1. Op basis van artikel 4, 15 en 19 Wmo mag de gemeente respectievelijk een eigen bijdrage of een eigen aandeel vragen. Dit is nog niet opgenomen in onze verordening en daarmee kunnen de kosten naar beneden worden bijgesteld. Een keuze zou kunnen zijn om een eigen bijdrage per cliënt te vragen die voor iedere vervoersgerechtigde gelijk is. Een voorbeeld kan hier zijn een eigen bijdrage per gereden kilometer van € 0.55 cent.

Indien wij een eigen bijdrage per cliënt willen gaan vragen dan betekent dit voor de Wmo-consulenten en de administratie structureel extra werk. Per cliënt (vervoersgerechtigde) zal dan gekeken moeten worden wat het aantal afgelegde kilometers met de Regio taxi is. Achteraf moeten de kosten dan in rekening worden gebracht bij de cliënt. Naar onze mening is dit zeer arbeidsintensief en wegen de (mogelijke) opbrengsten niet op tegen de (personeels)kosten. Qua inning van de (mogelijke) extra inkomsten zijn wij (helaas) ook afhankelijk van het Centraal Administratie Kantoor (CAK). Het heffen van een eigen bijdrage per cliënt per taxirit en per zone, zal via het CAK moeten verlopen. De eigen bijdrage zullen wij aan het CAK moeten doorgeven. Want de eigen bijdrage kan pas opgelegd en geïnd worden indien een cliënt daadwerkelijk gebruik maakt van het vervoer en wij (of de vervoerder c.q. de Regiotaxi) de ritgegevens aan het CAK doorgegeven hebben. De vraag is ook nog of er dan een eigen bijdrage per jaar, per gereden rit, per zone o.i.d. geïnd kan/moet worden.

Daarnaast willen we de verordening en het beleid hieromtrent willen nog niet wijzigen. Omdat bovengenoemde uitkomst ook effect heeft voor de nieuwe doelgroep die overkomen van de AWBZ waarvoor de gemeente ook verplicht is om vervoer te regelen. Omdat nog niet duidelijk is hoe groot de omvang van deze groep is en welk soort vervoer zij nodig hebben, wordt voorgesteld bovengenoemde keuzes pas in overweging te nemen wanneer de verordening Wmo in zijn geheel aangepast dient te worden, volgens planning vierder kwartaal 2012.

2. Een andere optie is om de beleidsregel indicatie Hulp bij Huishouden, onderdeel 6 kortingsregeling maaltijdvoorziening nog gericht aan te passen dan de wijze waarop ons college deze nu heeft vastgesteld.

Op dit moment kunnen inwoners met een functiebeperking voor 7 dagen in de week een korting ontvangen van € 3,30 per warme maaltijd. Wanneer is vastgesteld dat een persoon niet meer in staat is om zelfstandig zijn/ haar maaltijden te kunnen bereiden, geldt deze indicatie voor 7 dagen in de week.

Ons college kan ervoor kiezen om te kosten te beheersen door in de beleidsregel een maximum op te nemen – van een x aantal dagen- voor het verstrekken van de maaltijdvergoeding (bijvoorbeeld voor maximaal 3 dagen in de week). Omdat het per cliënt verschilt hoeveel maaltijden er per week worden afgenomen kan niet precies worden vastgesteld of deze maximering een belemmering vormt voor het herstellen van de zelfredzaamheid zoals in het Concept Wmo beleid 2012 – 2015 wordt bedoeld. Daarom wordt geadviseerd eerst de “coulance” uit de beleidsmaatregel te schrappen waardoor niet iedere 70+er automatisch in aanmerking komt voor de maaltijdvergoeding. Dit is namelijk de grootste doelgroep die gebruik maakt van deze regeling. Mocht in de komende periode blijken dat er een enorme toename is van het aantal aanvragen voor wat betreft de kortingsregeling in maaltijdvoorziening kan ons College de beleidsregel te zijner tijd nog aanpassen.

Verwacht wordt dat met het schrappen van de “coulance” de grootste groep gebruikers al wordt uitgesloten van de regeling. Ter kennisname is het besluit van het college over de beleidsregel indicatie hulp bij huishouden, onderdeel 6 kortingsregeling maaltijdvoorziening als bijlage toegevoegd.

Risico's

Opgemerkt wordt dat de Wmo individuele voorziening een open einde regeling is. Dat wil zeggen dat indien een overschrijding van de middelen op de programmabegroting ontstaat, deze dient te worden aangevuld uit de algemene reserves. Als gevolg van het, door rechtspraak, gewijzigde beleid zullen wij geconfronteerd worden met extra incidentele en structurele werkzaamheden en financiële lasten zoals hierboven is aangegeven.

Zijn er externe subsidiebronnen en welke zijn dit?

Nee.

8. *Waarom moet de raad dit besluit met deze mogelijke oplossing nemen?*

Zoals bij punt 1 is aangegeven moet als gevolg van een uitspraak door de Centrale Raad van Beroep de verordening "individuele voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente Bergen 2009" aangepast en hernieuwd vastgesteld te worden.

Om kosten te "besparen" zijn er gemeenten die de verordening niet aanpassen en wachten totdat de eerste klant bezwaar aantekent en naar de rechter stapt. Echter de gevolgen van de beslissing van de rechtbank zijn niet te overzien. Omdat op voorhand niet kan worden ingeschat of de verordening dan met terugwerkende kracht moet worden aangepast of pas op de datum dat de rechter het besluit bekend maakt. Het niet aanpassen van de verordening betekent wederom extra werk voor de wmo-adviseurs. Omdat zij eerst een afwijzende beslissing maken en deze afwijzing achteraf dan weer moet terugdraaien. Naar onze mening is dit zeer arbeidsintensief en wegen de (mogelijke) opbrengsten niet op tegen de (personeels)kosten.

Bijlagen:

Eerste wijziging verordening individuele voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente Bergen 2012

(ter informatie: de beleidsregel: "Eerste wijziging beleidsregel indicatie hulp bij huishouden, onderdeel 6 kortingsregeling maaltijdvoorziening 2012").

Bergen, 3 april 2012

College van Bergen

drs. W.J.M. Bierman
secretaris

drs. H. Hafkamp,
burgemeester